KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 7. februāris)

saistībā ar Francijas, Īrijas un Itālijas īstenoto atbrīvojumu no akcīzes nodokļa minerāleļļām, ko attiecīgi Gardannā, Šenonas reģionā un Sardīnijā izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā (C 78/2001 (*ex* NN 22/01), C 79/2001 (*ex* NN 23/01), C 80/2001 (*ex* NN 26/01))

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 286)

(Autentiski ir tikai teksti angļu, franču un itāļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2007/375/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu, un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajiem pantiem ([1]), un ņemot vērā šos apsvērumus,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Kopš Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvas 92/81/EEK par akcīzes nodokļa saskaņošanu attiecībā uz minerāleļļām ([2]) spēkā stāšanās uz minerāleļļu aplikšanu ar nodokļiem attiecas saskaņošana Kopienas līmenī. No Direktīvas 92/81/EEK darbības jomas netika izslēgta minerāleļļu izmantošana alumīnija oksīda ražošanā, un tā nav obligāta vai fakultatīva atbrīvojuma subjekts saskaņā ar minētās direktīvas 8. pantu. Saskaņā ar 6. pantu Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvā 92/82/EEK par minerāleļļām uzlikto akcīzes nodokļa likmju tuvināšanu ([3]) ir noteikta zemākā smagās dīzeļdegvielas akcīzes nodokļa likme, kas dalībvalstīm bija jāsāk piemērot no 1993. gada 1. janvāra. Pieņemot dažādus lēmumus, Padome tomēr atļāva Francijai, Īrijai un Itālijai atbrīvot no aplikšanas ar akcīzes nodokli attiecīgi Gardannā, Šenonas reģionā un Sardīnijā alumīnija oksīda ražošanā izmantojamās minerāleļļas. Jaunākais lēmums ir Padomes 2001. gada 12. marta Lēmums 2001/224/EK, kas attiecas uz pazeminātām akcīzes nodokļa likmēm vai atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa dažām minerāleļļām, ja tās izmanto īpašiem mērķiem ([4]), ar kuru atļauj atbrīvojumus līdz 2006. gada 31. decembrim.

(2) Ar Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvu 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai ([5]), 2003. gada 31. decembrī atceļ Direktīvu 92/82/EEK. Direktīvas 2003/96/EK 2. panta 4. punkta b) apakšpunktā ir norādīts, ka direktīva neattiecas uz vairākiem enerģijas izmantošanas veidiem, tostarp uz energoproduktu divējādu izmantošanu. Direktīvas 2. panta 4. punkta b) apakšpunkta otrajā ievilkumā ir norādīts, ka energoproduktu izmantošanu ķīmiskai reducēšanai un elektrolītiskos un metalurģijas procesos uzskata par divējādu izmantošanu. Šajā kategorijā ietilpst smagās dīzeļdegvielas izmantošana alumīnija oksīda ražošanai. Tādēļ kopš 2003. gada 31. decembra vairs nepastāv akcīzes nodokļa zemākā likme smagajai dīzeļdegvielai, ko izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā. Izņēmumus, kas minēti Lēmumā 2001/224/EK, un citus līdzīgus izņēmumus iestrādāja Direktīvas 2003/96/EK II pielikumā.

(3) Ar 2001. gada 30. oktobra Lēmumiem C(2001) 3296, C(2001) 3300 un C(2001) 3295 ([6]) Komisija saistībā ar atbrīvojumiem ir sākusi Līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Ar Komisijas 2005. gada 7. decembra Lēmumu 2006/323/EK ([7]) (paziņots saskaņā ar dokumentu Nr. C(2005)4436) Komisija slēdza minēto procedūru, paziņojot, ka daļa no atbalsta nav saderīga ar kopējo tirgu. Procedūru pagarināja attiecībā uz laika posmu no 2004. gada 1. janvāra. Lēmuma 2006/323/EK 6. līdz 15. apsvērumā sīki aprakstīta sarakste starp Komisiju, attiecīgajām dalībvalstīm, atbalsta saņēmējiem un Eiropas Alumīnija asociāciju (turpmāk – EAA) pirms 2005. gada decembra.

([1]) OV C 30, 2.2.2002., 17., 21. un 25 lpp., un OV C 109, 9.5.2006., 2. lpp.

([2]) OV L 316, 31.10.1992, 12. lpp. Direktīvā jaunākie labojumi izdarīti ar Direktīvu 94/74/EK (OV L 365, 31.12.1994., 46. lpp.).

([3]) OV L 316, 31.10.1992, 19. lpp. Direktīvā labojumi izdarīti ar Direktīvu 94/74/EK.

([4]) OV L 84, 23.3.2001., 23. lpp. Plašākai atsaucei uz iepriekšējiem lēmumiem skatīt Komisijas 2005. gada 7. decembra lēmumu.

([5]) OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp. Direktīvā jaunākie labojumi izdarīti ar Direktīvu 2004/75/EK (OV L 157, 30.4.2004., 100. lpp.).

([6]) Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

([7]) OV L 119, 4.5.2006., 12. lpp.

(4) Lēmumu 2006/323/EK nosūtīja Francijai, Īrijai un Itālijai ar 2005. gada 8. decembra vēstulēm (D/206670, D/206671 un D/206673). To nosūtīja attiecīgajiem atbalsta saņēmējiem un EAA ar 2006. gada 23. janvāra vēstulēm (D/50525, D/50526, D/50527 un D/50528). Šīs trīs dalībvalstis un divi atbalsta saņēmēji spriedumu pārsūdzēja ([8]). Lēmuma piemērošanas apturēšanu pārsūdzēja arī atbalsta saņēmējs no Īrijas uzņēmums *Aughinish Alumina Ltd* (turpmāk tekstā – *Aughinish*). Minēto pieteikumu reģistrēja kā Lietu T-69/06R. Ar 2006. gada 2. augusta rīkojumu ([9]) Pirmās instances tiesa noraidīja pieteikumu par pagaidu noregulējumu.

(5) Lēmumu 2006/323/EK publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2006. gada 4. maijā, un trešās personas tika uzaicinātas sniegt atsauksmes ar paziņojumu, ko publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2006. gada 9. maijā ([10]). Ar 2006. gada 9. jūnija vēstuli (reģistrēta tajā pašā dienā ar numuru A/34490) Komisija saņēma atsauksmes no uzņēmuma *Aughinish* un ar 2006. gada 24. jūlija vēstuli (reģistrēta 2006. gada 25. jūlijā ar numuru A/35967) – no atbalsta saņēmēja Itālijā uzņēmuma *Eurallumina SpA* (turpmāk tekstā – *Eurallumina*). Pēdējā tika nosūtīta un saņemta pēc viena mēneša kavēšanās, kas paredzēta uzaicinājumā sniegt atsauksmes, kuru publicēja *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tāpēc Komisijai saskaņā ar šo procedūru pēc būtības nav jāņem vērā šie apsvērumi. Ar 2002. gada 2. augusta vēstuli (D/56648) Komisija informēja uzņēmumu *Eurallumina*. Uzņēmums *Eurallumina* atbildēja ar 2006. gada 3. augusta vēstuli (reģistrēta 2006. gada 4. augustā ar numuru A/36269). Komisija tomēr min, ka apsvērumos, ko izvirzīja *Eurallumina*, atkārtojas daudzi no tiem apsvērumiem, ko Komisija jau bija saņēmusi saistībā ar iepriekšējo lēmumu, un tie ir līdzīgi apsvērumiem, kuri tika saņemti savlaicīgi un kuriem pievēršas šajā lēmumā.

(6) Apsvērumus, ko sniedza *Aughinish*, ar 2006. gada 20. jūnija vēstulēm (D/55106, D/55107 un D/55109) nosūtīja Francijai, Īrijai un Itālijai.

(7) Francija un Īrija lūdza termiņa pagarinājumu atbildei uz Lēmumu 2006/323/EK, ko Komisija arī piešķīra. Ar 2006. gada 9. marta vēstulēm (D/52054 un D/52055) Komisija atgādināja Īrijai un Itālijai par uzaicinājumu sniegt apsvērumus. Francija, Īrija un Itālija sniedza apsvērumus par Komisijas lēmumu attiecīgi ar 2006. gada 14. februāra vēstuli (reģistrēta 2006. gada 15. februārī ar numuru A/31248), ar 2006. gada 12. aprīļa vēstuli (reģistrēta 2006. gada 18. aprīlī ar numuru A/32940) un ar 2006. gada 17. maijā vēstuli (reģistrēta 2006. gada 18. maijā ar numuru A/33852).

(8) Francija atbildēja uz *Aughinish* apsvērumiem ar 2006. gada 27. jūlija vēstuli (reģistrēta 2006. gada 28. jūlijā ar numuru A/35952). Itālija ar 2006. gada 24. jūlija e-pastu informēja Komisiju, ka tai nav turpmāku piezīmju.

([8]) Lietas T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 un T-69/06.

([9]) OV C 249, 14.10.2006., 10. lpp.

([10]) Skatīt 1. un 7. zemsvītras piezīmi.

2. ATTIECĪGO PASĀKUMU IZVĒRSTS APRAKSTS

(9) Pasākumi ietver pilnīgu atbrīvojumu no akcīzes nodokļa rūpnieciskajam mazutam, ja to izmanto alumīnija oksīda ražošanai. Francijas, Īrijas un Itālijas atbrīvojuma saņēmēji attiecīgi ir uzņēmumi *Alcan*, *Aughinish* un *Eurallumina* ([11]).

(10) Īrijas atbrīvojums ir ietverts Īrijas 1999. gada Finanšu likuma 100. iedaļas 1. punkta e) apakšpunktā, ar kuru piešķir minerāleļļu nodokļu atvieglojumus "mazutam, kas paredzēts izmantošanai alumīnija oksīda ražošanā vai saistībā ar to, vai arī tādas rūpnieciskas ražošanas uzturēšanā, kurā veic minēto ražošanu". Finanšu likuma paskaidrojuma rakstā ir paskaidrots, ka "100. iedaļā ir paredzēts minerāleļļas nodokļa atvieglojums attiecībā uz minerāleļļu, ko izmanto konkrētiem mērķiem, vai citās konkrētās situācijās. Tostarp minerāleļļas izmantošana tādiem mērķiem, kas nav degviela dzinējiem vai kurināmais apkurei, eksports, mazuta izmantošana alumīnija oksīda ražošanā, dīzeļdegvielas izmantošana jūras navigācijā, mazuta izmantošana komerciālajā aviācijā un pārstrādātā dīzeļdegviela". Atbrīvojums minerāleļļām, ko izmanto alumīnija oksīda ražošanā, Īrijā ir spēkā kopš 1983. gada. Lai gan 1999. gadā tika atcelts normatīvais dokuments, kas paredz atbrīvojumu, 1999. gada Finanšu likumā atbrīvojumu saglabāja.

(11) Itālijas atbrīvojumu no akcīzes nodokļa piemēro visiem uzņēmumiem, kas alumīnija oksīda ražošanā izmanto minerāleļļas Vienotā dokumenta par akcīzes nodokļiem A tabulas 14. punkta nozīmē. Atbrīvojumu ieviesa ar 1990. gada 12. novembra tiesību aktu, ar ko īsteno 8. panta 5. punktu 1990. gada 15. septembra *Decreto Legge* Nr. 261. Tekstu atveidoja attiecīgos secīgos juridiskos tekstos, tostarp valsts pasākumos, ar ko transponē Direktīvu 92/81/EEK un turpmāko "Vienoto dokumentu par akcīzes nodokļiem".

(12) Francijas atbrīvojuma juridiskais pamats ir Finanšu likuma 1997. gada labojums ("*Loi de finances rectificative pour 1997*"). Tā 6. pantā noteikts, ka "tāda mazuta piegādēm, kura sēra saturs ir mazāks par 2 % un kas iekļauts Muitas kodeksa 265. panta 1. punkta B tabulas 28*bis* identifikācijas rādītajā, atbrīvojumu no iekšējā patēriņa nodokļa benzīna produktiem piemēro tad, ja tie ir paredzēti izmantošanai par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā". Muitas kodeksa 265.*bis* pants attiecas uz produktiem, kas paredzēti izmantošanai tādiem mērķiem, kas nav degviela dzinējiem vai kurināmais apkurei, bet tajā, piemēram, nav ietverti līdzīgi nosacījumi par minerāleļļu izmantošanu citās rūpniecības nozarēs.

(13) Lēmuma 2006/323/EK 16. līdz 23. apsvērumā dots attiecīgo pasākumu un saņēmēju sīkāks apraksts. Attiecīgās dalībvalstis nav norādījušas, vai tās turpina piemērot atbrīvojumu pēc 2006. gada, un nav informējušas Komisiju par izmaiņām piemērojamos tiesību aktos, īpaši par izmaiņām, kas saistītas ar Direktīvas 2003/96 transponēšanu, kas varētu ietekmēt Komisijas vērtējumu.

([11]) Skatīt www.alcan.com, www.glencore.com un www.eurallumina.com.

(14) Kopš procedūras uzsākšanas attiecīgās nodokļu likmes ir mainījušās. Piemērojamās akcīzes nodokļa likmes mazutam, ko izmanto uzņēmējdarbībā, Francijā un Īrijā 2006. gada 1. jūlijā bija EUR 18,50 un EUR 15,00. Piemērojamās likmes Itālijā tajā pašā dienā bija EUR 63,75 par tonnu mazutam, kura sēra saturs pārsniedz 1 %, un EUR 31,39 par tonnu – mazutam, kura sēra saturs ir mazāks par 1 %.

3. LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ PAREDZĒTĀS PROCEDŪRAS SĀKŠANAS UN TERMIŅA PAGARINĀŠANAS IEMESLI

(15) Komisija 2001. gada 30. oktobra Lēmumos par Līguma 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras sākšanu ir izteikusi šaubas attiecībā uz atbalsta saderību saskaņā ar Kopienas pamatnostādnēm par valsts reģionālo atbalstu ([12]), jo īpaši ņemot vērā šajās pamatnostādnēs iekļautos darbības atbalsta noteikumus. Komisija ir apšaubījusi arī atbalsta saderību saskaņā ar Kopienas 1994. gada ([13]) un 2001. gada ([14]) pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai (turpmāk tekstā – Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnes).

(16) Komisija Lēmumā 2006/323/EK paskaidroja, ka tai ir tādas pašas šaubas attiecībā uz laika posmu no 2004. gada 1. janvāra. Ņemot vērā, ka dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm nav bijušas iespējas iesniegt apsvērumus par tiesisko situāciju, ko paredzēja Direktīva 2003/96/EK, Komisija uzskata, ka oficiālā izmeklēšanas būtu jāpagarina.

4. FRANCIJAS, ĪRIJAS UN ITĀLIJAS UN TREŠO PERSONU APSVĒRUMI

(17) Dalībvalstis un saņēmēji kopumā neatkāpjas no apsvērumiem, ko tās izteikušas iepriekš un kuru kopsavilkums ir dots Lēmuma 2006/323/EK 26. līdz 56. apsvērumā. Daži argumenti ir izstrādāti sīkāk. Turklāt minētās valstis sniedz šādus apsvērumus.

(18) Pasākumi nav valsts atbalsts, un to apstiprina Direktīva 2003/96/EK. Tiem piemīt attiecīgo nodokļu sistēmu raksturs un loģika. Ja tie būtu valsts atbalsts, Direktīva 2003/96/EK nepārprotami atļautu atbalstu vismaz laika posmā līdz 2006. gada 31. decembrim. Jebkurā gadījumā direktīva radīja tiesisku paļāvību atbalsta saņēmējiem. Pieprasot atbalsta atgūšanu, tiek pārkāpts juridiskās noteiktības princips un pienācīgas pārvaldības princips, ņemot vērā pretrunas ar Padomes lēmumiem, kas bija balstīti uz Komisijas priekšlikumiem, un ņemot vērā ievērojamo kavēšanos un veidu, kādā Komisija veica izmeklēšanu. Paļaujoties uz Padomes lēmumiem un šo direktīvu, saņēmēji veica kapitāla ilgtermiņa ieguldījumus. Tāpēc nedrīkst pieļaut, ka Komisija pieņem tiesību aktu, kas ir klajā pretrunā ar tās rīcību ilgstošā laika posmā.

(19) Direktīvas 2003/96/EK noteikumos nav ievēroti valsts atbalsta noteikumi. Komisija varēja apstrīdēt vienīgi Direktīvas 2003/96/EK 18. panta 1. punkta noteikumos, bet nevis valsts atbalsta noteikumos minēto pasākumu spēkā esamību. Valsts atbalsta noteikumu piemērošana būtu *effet utile* principa pārkāpums.

(20) Īrija un uzņēmums *Aughinish* apgalvo, ka Īrijas pasākums ir pastāvošs atbalsts un ka Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ([15]), 15. panta Komisijas interpretācija ir nepareiza – pēc 10 gadu noilguma perioda Komisijas 2000. gada 17. jūlija vēstule nevarēja būt rīcība, kas pārtrauc noilguma periodu, un pasākums būtu pastāvošs atbalsts arī pēc 1990. gada 17. jūlija. Tie arī apgalvo, ka Komisijas vērtējumā par 1970. gada nolīgumu raksturu starp *Aughinish* un Īrijas iestādēm ir trūkumi – saistošas apņemšanās tika noslēgtas pirms Īrijas pievienošanās Eiropas Kopienām.

(21) Itālija apgalvo, ka pasākums ir cieši saistīts ar vides aizsardzības mērķu izpildi attiecībā uz slogu, ko rada alumīnija oksīda ražošana. Uzņēmums *Aughinish* apgalvo, ka uz atbrīvojumu attiecas vismaz Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādņu gars un ka, *"neraugoties uz to, ka netiek maksāta "nodokļu būtiska daļa", atbrīvojumu piešķīra ar vairāk nekā pietiekamu stimulu uzlabot vides aizsardzību"*.

(22) Īrija apgalvo – ja būtu zināms, ka atbrīvojumu atzīs par nesaderīgu ar kopējo tirgu, no 2004. gada 1. janvāra varēja īstenot alternatīvus pasākumus. Īrija atsaucas uz iespēju paplašināt atvieglojuma darbības jomu, attiecinot tos uz mazutu divējādai izmantošanai, vai vēl plašāk – uz energoproduktiem, kas vispār paredzēti divējādai izmantošanai. Tādējādi saskaņā ar Īrijas apgalvojumiem atvieglojumus varētu pārveidot par vispārēju pasākumu vai par pieņemamu valsts atbalstu, piemēram, saskaņā ar Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm. Ņemot vērā šīs iespējas, retrospektīva atgūšana būtu pārmērīga. Turklāt Īrija uzsver, ka uzņēmums *Aughinish* veica dažādus ieguldījumus, pamatoti paļaujoties uz to, ka atbrīvojumus turpinās piemērot vismaz līdz 2006. gada decembrim.

(23) Komisijai ir jāatļauj atbalsts, pamatojoties uz alumīnija oksīda tirgu un to konkurētspējīgās struktūras uz sekām balstītu ekonomisko novērtējumu. Vērtējot valsts atbalstu, Komisijai ir jāņem vērā konkurētspējas ārējie aspekti, kā ierosināts Valsts atbalsta rīcības plānā. Ir sniegta sīkāka informācija par tirgiem.

(24) Komisijai būtu jāaptur oficiālā izmeklēšanas procedūra, līdz Eiropas Kopienu Tiesa noteiks jautājumus, kuri pašreiz ir pretrunā Lēmumam 2006/323/EK. Turklāt uzņēmums

([12]) OV C 74, 10.3.1998., 9. lpp.
([13]) OV C 72, 10.3.1994., 3. lpp.
([14]) OV C 37, 3.2.2001., 3. lpp.
([15]) OV L 83, 27.3.1999., 1. lpp. Regulā jaunākie labojumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 20.12.2006., 1. lpp.).

Aughinish uzskata, ka Komisijai nebija lietderīgi pieņemt lēmumu par 88. panta 2. punktā minētās procedūras termiņa pagarināšanu, atsaucoties uz Lēmumu 2006/323/EK. Komisijai vajadzēja pieņemt atsevišķu lēmumu.

(25) EEA neiesniedza apsvērumus papildus tiem, ko tā bija izteikusi iepriekš un kuru kopsavilkums ir dots Lēmuma 2006/323/EK 50. apsvērumā.

(26) Dalībvalstu un saņēmēju apsvērumi lielā mērā sakrīt ar to apgalvojumiem Tiesā, apstrīdot Lēmumu 2006/323/EK ([16]).

5. NOVĒRTĒJUMS

5.1. Pušu izvirzītās bažas par procedūru

(27) Puses apgalvo, ka Komisijai būtu jāaptur oficiālā izmeklēšanas procedūra, līdz Tiesa noteiks jautājumus, kuri pašreiz ir pretrunā Lēmumam 2006/323/EK ([17]). Tomēr minētais lēmums attiecas uz laika posmu līdz 2003. gada 31. decembrim, bet šis lēmums – uz laika posmu no 2004. gada 1. janvāra. Turklāt šis lēmums ir uzskatāms par spēkā esošu, ja vien to neatceļ un kamēr to neatceļ Pirmās instances tiesa. Tādēļ, un ņemot vērā konkurences nepārtrauktos traucējumus, ko rada valsts atbalsts, Komisija neredz iemeslu, kāpēc būtu jāpārtrauc procedūras noslēgšana.

(28) Komisija nepieņēma lēmumu pagarināt 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras termiņu, vienīgi norādot uz šo apsvērumu. Īpaša uzmanība uz procedūras pagarinājumu tika vērsta Lēmuma 2006/323/EK preambulas secinājumā. Lēmums par izmeklēšanas procedūras uzsākšanu saskaņā ar Līguma 88. panta 2. punktu ir vēstules veidā nosūtīts dalībvalstij, un tāpēc tajā nav jāizmanto normatīva lēmuma struktūra, kurā ir rezolutīvā daļa un numurēti panti. Turklāt no Lēmuma 2006/323/EK apstrīdējumiem un saņemtajiem apsvērumiem saistībā ar procedūras pagarināšanu skaidri izriet, ka ieinteresētās personas varēja pilnībā iepazīties ar visiem minētā lēmuma aspektiem.

5.2. Valsts atbalsta esamība no 2004. gada 1. janvāra

(29) Saskaņā ar Līguma 87. panta 1. punktu "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences traucējumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl šāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(30) Nav noliedzams, ka atbrīvojumus finansē no valsts līdzekļiem, jo valsts atsakās no zināmas naudas summas, ko tā citādi varētu iekasēt.

(31) Kā izklāstīts Lēmuma 2006/323/EK 60., 61. un 62. apsvērumā, pasākumi dod priekšrocības saņēmējiem un var pieņemt, ka tie ietekmē Kopienas iekšējo tirdzniecību un rada vai draud radīt konkurences traucējumus. Atbrīvojumi no akcīzes nodokļa samazina viena svarīga ieguldījuma izmaksas, tādējādi dodot priekšrocības saņēmējiem, kas līdz ar to nonāk labvēlīgākā finansiālā situācijā nekā citu ražošanas nozaru vai reģionu uzņēmumi, kuri arī izmanto minerāleļļas. Šā vērtējuma nozīmi nemazina tas, ka konkurentiem alumīnija oksīda ražošanas nozarē citās dalībvalstīs vispār varētu neuzlikt līdzīgus nodokļus un ka saņēmēji ir uzņēmušies šīs izmaksas, lai mazinātu to ražošanas radīto vides ietekmējumu.

(32) Ar šiem pasākumiem atbalsta *dažus* uzņēmumus, jo tie attiecas tikai uz tiem uzņēmumiem, kuri alumīnija oksīda ražošanā izmanto mazutu, un praksē katrā dalībvalstī ir tikai viens uzņēmums, kas izmanto šo atbrīvojumu priekšrocības – *Aughinish* Šenonas reģionā, *Eurallumina* Sardīnijā un *Alcan* Gardannā. To iemeslu dēļ, kas izklāstīti 33. līdz 40. apsvērumā, atbrīvojumus nevar uzskatīt par pamatotiem attiecīgo enerģētikas nodokļu sistēmu rakstura un vispārējās shēmas dēļ.

(33) Gadījumi, kad enerģiju izmanto divējādi un izmanto citiem nolūkiem, nevis kā degvielu, kā arī mineraloģiskie procesi ir ārpus Direktīvas 2003/96/EK darbības jomas, un šādu lietojumu aplikšana vai neaplikšana ar nodokļiem kops 2004. gada 1. janvāra ir dalībvalstu ziņā. Šādus enerģijas izmantošanas atbrīvojumus var uzlūkot kā vispārējus pasākumus, kas nav uzskatāmi par valsts atbalstu gadījumos, kad tie atbilst *valsts nodokļu sistēmas būtībai un loģikai*. Direktīvas 2003/96/EK preambulas 22. apsvērumā ir teikts, ka *"Kopienas noteikumiem noteikti būtu jāattiecas uz energoproduktiem, ja tos izmanto par kurināmo vai motordegvielu. Tādēļ nodokļu sistēmas būtībai un loģikai jābūt tādai, lai noteikumu jomā neiekļautu enerģijas divējādu izmantošanu un izmantošanu citiem nolūkiem, nevis kā degvielu, kā arī mineraloģiskos procesus."*

(34) Turklāt, pieņemot Direktīvu 2003/96/EK, Padome un Komisija ir kopīgi paziņojušas ([18]): *"Kopienas noteikumiem noteikti būtu jāattiecas uz energoproduktiem, ja tos izmanto par kurināmo vai motordegvielu. Var uzskatīt, ka nodokļu sistēmas būtībai un loģikai jābūt tādai, lai noteikumu jomā neiekļautu enerģijas divējādu izmantošanu un izmantošanu citiem nolūkiem, nevis kā degvielu, kā arī mineraloģiskos procesus. Tādā gadījumā*

([16]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.
([17]) Skatīt 7. zemsvītras piezīmi.
([18]) Protokola projekta papildinājums, 14140/03, 24.11.2003., http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf

dalībvalstis var veikt pasākumus attiecībā uz katra šāda lietojuma aplikšanu vai neaplikšanu ar nodokļiem vai piemērot pilnīgu vai daļēju nodokli. Tādai pašai attieksmei jābūt pret līdzīgā veidā izmantojamo elektroenerģiju. Šādi vispārējās sistēmas izņēmumi vai diferencēta pieeja sistēmas robežās, ko attaisno sistēmas būtība un vispārējā struktūra, nav uzskatāmi par valsts atbalstu."

(35) Padome arī norādīja, ka: *"Padome turklāt paziņo, ka tā izprot juridisko situāciju, kas rodas, pieņemot šo direktīvu saistībā ar Līguma noteikumiem par valsts atbalstu tādā pašā veidā, kā Komisija izklāstīja Nodokļu jautājumu darba grupas sanāksmē 2002. gada 14. novembrī."* Personāla darba dokumentā, kuru apsprieda minētajā sanāksmē ([19]), Komisija paskaidroja vispārējo pasākumu jēdzienu, to, ka jāanalizē situācija katrā atsevišķā dalībvalstī, lai noteiktu, kāda vispārēja akcīzes nodokļu sistēma ir piemērojama valsts līmenī, kā arī norādīja, ka *"direktīvas projektā par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem ir atrodami daudzi varianti, tādēļ nav iespējams iepriekš noteikt, vai veids, kādā dalībvalstis tos īsteno, būs uzskatāms par valsts atbalstu 87. panta nozīmē"*. Direktīvas 2003/96/EK preambulas 32. apsvērumā un 26. panta 2. punktā dalībvalstīm ir attiecīgi atgādināts pienākums paziņot Komisijai par valsts atbalstu atbilstīgi Līguma 88. panta 3. punktam.

(36) Šajā konkrētajā gadījumā ne Francija, ne Īrija, ne Itālija, nedz arī kāds no saņēmējiem nav pierādījis, ka atbrīvojumiem piemīt vietējo sistēmu raksturs un loģika. Neviens no tiem, piemēram, nav paskaidrojis, vai ir piemērots atbrīvojums enerģijas produktu divējādai izmantošanai citos ražošanas procesos, un ja nē, tad nav minējis iemeslus. Tāpat arī tie nav paskaidrojuši, kā šie atbrīvojumi ir salīdzināmi ar valsts nodokļiem elektrībai, ko galvenokārt izmanto ķīmiskai reducēšanai, un elektrolītiskos un metalurģijas procesos un enerģijas izmantošanai mineraloģiskos procesos, kas ir enerģijas izmantošana citiem nolūkiem, kuri saskaņā ar Direktīvas 2003/96/EK 2. panta 4. punkta b) apakšpunktu neietilpst tās darbības jomā.

(37) Itālija paskaidroja, ka gadījumā, ja šo priekšrocību būtu pieprasījis kāds cits rūpnieciskais uzņēmējs, tas nesaskartos ne ar kādiem šķēršļiem piekļuvei konkrētajam tirgum. Tomēr nav skaidrs, kas precīzi ir domāts ar šo apgalvojumu un vai tas nozīmē, ka tādas pašas priekšrocības būtu piešķirtas jebkurai nozarei, kas nav alumīnija oksīda ražošana. Jebkurā gadījumā šīs priekšrocības netiktu piešķirtas automātiski, kā tas ir alumīnija oksīda ražošanas gadījumā. Saistībā ar atbrīvojuma iemesliem, piemēram, Itālija savā 2000. gada 7. decembra vēstulē atsaucās uz "salas (Sardīnijas) atzīšanu par īpaši mazattīstītu reģionu un iespējami negatīvo ietekmi uz nodarbinātību" (*"reconoscimento dell'isola [Sardegna] quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione"*).

([19]) Komisijas darba grupas dokuments par valsts atbalsta aspektiem priekšlikumā Padomes direktīvai par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem, SEC(2002) 1142, 24.10.2002. Tāds pats formulējums parādījās jau agrāk ziņojumā Ekonomikas un finanšu padomei un Padomes secinājumos (prezidentūras 13.12.2001. ziņojums Pastāvīgo pārstāvju komitejai/Ekonomikas un finanšu padomei, 14640/01, FISC 255, 30.11.2001). Skatīt arī 2005. gada 7. novembra lēmuma 63. apsvērumu.

(38) Saistībā ar Īrijas atbrīvojumu 1999. gada Finanšu likuma 100. pantā ietverti daži citi konkrēti atbrīvojumi, bet tas loģiski neiekļauj atbrīvojumu alumīnija oksīda ražošanai vispārējā sistēmā. Tas drīzāk parāda, ka līdztekus citiem atbrīvojumiem atbrīvojums attiecībā uz alumīniju ir īpašs atbrīvojums, kā tas apstiprināts arī likuma preambulā ([20]). Turklāt saskaņā ar Īrijas tiesību aktiem no nodokļu atbrīvojuma tiek izslēgti arī iespējamie jaunie dalībnieki, ja enerģijas divējāda izmantošana attiecas uz citiem ražošanas procesiem. Attiecībā uz Īrijas situāciju uzņēmums *Aughinish* atzīst, ka tas *"netic, ka ir vēl citas šādas nozares [kas gūst labumu no akcīzes nodokļa samazinājuma līdzīgi alumīnija oksīda ražošanas nozarei]"* un ka *"tam arī nav zināms ne par kādiem pieņēmumiem par diskrimināciju"*. Tas, šķiet, drīzāk apstiprina šā pasākuma selektīvo raksturu.

(39) Savā 1998. gada 7. augusta vēstulē Francijas iestādes norāda, ka tās lūdza atkāpi no Direktīvas 92/81 nolūkā "izveidot tādu akcīzes nodokļu režīmu, kas nesodītu *nozari*" (*"pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant pour le secteur"*) (izcēlums pievienots). Atbrīvojums aprobežotos ar konkurences nosacījumu atjaunošanu starp uzņēmumu *Péchiney*, kuru ir pārņēmis uzņēmums *Alcan*, un Kopienas pārējiem ražotājiem. Muitas kodeksa 265. bis pantā nav ietverti līdzīgi nosacījumi attiecībā uz enerģijas izmantošanu citās nozarēs.

(40) Patiesībā dalībvalstīm un saņēmējiem neizdevās apzināt savu attiecīgo nodokļu sistēmu vispārējo loģiku. Pamatojoties uz informāciju, kas ir pieejama Komisijai, ir skaidrs, ka atbalsta piešķiršanas iemesli drīzāk izriet no alumīnija oksīda ražošanas apstākļiem attiecīgos konkrētajos reģionos. Šie argumenti neizriet no attiecīgo vietējo nodokļu sistēmu rakstura un loģikas. Tādējādi Komisija secina, ka atbrīvojumi joprojām ir ļoti selektīvi, tos piešķir par labu kāda konkrēta produkta ražošanai un *de facto* konkrētiem uzņēmumiem, un tos nevar pamatot ar vietējo nodokļu sistēmu loģiku.

(41) Noslēgumā jāsecina, ka minētie atbrīvojumi ir valsts atbalsts.

5.3. **Jauns, nevis pastāvošs atbalsts**

(42) Kā paskaidrots Lēmuma 2006/323/EC 65. līdz 70. apsvērumā, atbalsts, kas piešķirts no 2004. gada 1. janvāra, nav uzskatāms par pastāvošu atbalstu Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta nozīmē.

(43) Īrijas un uzņēmuma *Aughinish* apgalvojums par to, ka šie atbrīvojumi ir pirmspievienošanās atbalsts, ir pretrunā 1983. gada maija vēstulei, ar kuru Īrija piekrita, ka par atbalstu bija jāpaziņo saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punkta noteikumiem. Turklāt saistības veidot uzkrājumus atbrīvo-

([20]) Skatīt 10. apsvērumu.

jumam nav tas pats, kas atbalsta faktiska piešķiršana pirms pievienošanās. Visbeidzot, pēc pievienošanās būtiski mainījās attiecīgie tiesību akti.

(44) Kā paskaidrots Lēmuma 2006/323/EC 70. apsvērumā, atbalsts, ko Īrija piešķīra līdz 1990. gada 17. jūlijam, ir pastāvošs atbalsts, ievērojot noilguma periodu, kas paredzēts Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. pantā. 10 gadu noilguma termiņa beigas nenozīmē, ka viss atbalsts, kas piešķirts pēc šā termiņa beigām, arī ir pastāvošs atbalsts. Uzņēmumam *Aughinish* 1983. gadā atbalstu nepiešķīra vienreiz un uz visiem laikiem. Normatīvais dokuments, ko pieņēma Īrija, lai piešķirtu atbrīvojumu, ir izteikts vispārīgi kā atbrīvojums alumīnija oksīda ražošanai, un tādējādi saskaņā ar tiesību aktiem atbrīvojums attiektos arī uz visiem citiem alumīnija oksīda ražotājiem, kuri uzsāka ražošanu Īrijā. Turklāt atbrīvojums saistībā ar uzņēmumu *Aughinish* nebija definēts tad, kad pieņēma normatīvo dokumentu, tāpat arī tajā brīdī nebija iespējams noteikt tā vērtību – normatīvajā dokumentā nebija definēta ne to akcīzes nodokļa likmju attīstība, no kurām atbrīvoja uzņēmumu *Aughinish*, ne minētā atbrīvojuma ilgums. Tāpēc uz atbrīvojumu attiecas Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta d) punktā ietvertā definīcija, ka atbalsta shēma ir "jebkurš tiesību akts, pamatojoties uz kuru, bez prasības par turpmākiem ieviešanas pasākumiem var tikt piešķirts atsevišķs atbalsts uzņēmumiem, kas ir vispārināti definēti tiesību aktā". Tāpēc atbalsts sastāv no virknes atbalsta piešķīrumu, kas tika piešķirti katru reizi, kad uzņēmums *Aughinish* veica muitas procedūru, kura atbrīvojuma neesamības gadījumā uzliktu akcīzes nodokļa saistības. Tāpēc atbalsts, kas piešķirts no 1990. gada 17. jūlija, nevar uzskatīt par pastāvošu atbalstu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. pantu.

5.4. Atbalsta, kas piešķirts no 2004. gada 1. janvāra, saderība

5.4.1. *Saderība saskaņā ar noteikumiem par atbalstu vides aizsardzībai*

(45) Komisija ir pārbaudījusi, vai Īrijas, Francijas un Itālijas no 2004. gada 1. janvāra piešķirto atbalstu var uzskatīt par izņēmumu no Līguma 87. panta 1. punktā ietvertā valsts atbalsta aizlieguma. Atbalsts ietver atbrīvojumu no enerģijas nodokļa, un minētie nodokļi ir paredzēti ne tikai, lai piesaistītu finansējumu iestādēm, bet arī, lai samazinātu enerģijas patēriņu un tādējādi aizsargātu vidi. Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēs 2001. gadam ir ietverti noteikumi atbrīvojumiem no vides nodokļiem. Vienlīdzīgas attieksmes, pārredzamības un juridiskās noteiktības nolūkā šie noteikumi ir saistoši Komisijai.

(46) Attiecībā uz laikposmu no 2004. gada 1. janvāra 47. līdz 52. apsvērumā Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēs 2001. gadam ir paredzēti noteikumi, kas attiecas uz visu darbības atbalstu nodokļu samazinājuma vai atbrīvojumu veidā. Kā paskaidrots Lēmuma 2006/323/EK 73. un 74. apsvērumā, minerāleļļām uzliekamos akcīzes nodokļus var uzskatīt par vides nodokļiem, tie ir jāuzskata par pastāvošiem nodokļiem pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunkta nozīmē, tiem ir atzīstama pozitīva ietekme uz vides aizsardzību 51. punkta 2. apakšpunkta a) daļas nozīmē, un var uzskatīt, ka lēmumi par tiem ir pieņemti vienlaikus ar akcīzes nodokļa ieviešanu. Tādējādi saskaņā ar pamatnostādņu 51. punkta 2. apakšpunktu var piemērot 51. punkta 1. apakšpunktā izklāstītos noteikumus.

(47) Saskaņā ar 51. punkta 1. apakšpunktu var atļaut nodokļu atbrīvojumus 10 gadu ilgam laikposmam. Pēc minētā termiņa beigām un saskaņā ar Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādņu 23. punktu dalībvalstis drīkst paziņot par attiecīgo pasākumu termiņa pagarinājumu Komisijai, kura savā analīzē var pieņemt tādu pašu viedokli, kā izklāstīts šajā punktā, ņemot vērā vides aizsardzībā gūtos pozitīvos rezultātus, ieviešot nodokļus. Šajā gadījumā Īrijas un Itālijas atbrīvojumi ir piešķirti kopš 1993. gada, bet Francijas atbrīvojums ir piešķirts kopš 1997. gada, kas nozīmē, ka pasākumi bija spēkā ilgāk nekā 10 gadus.

(48) Neviena no dalībvalstīm nav ne apstiprinājusi, ne noliegusi, ka atbrīvojumus turpinās piemērot pēc 2006. gada 31. decembra. Neviena no dalībvalstīm nav norādījusi uz citu termiņa ierobežojumu atbrīvojumiem, kurus pašlaik piemēro, kā vienīgi 2006. gada 31. decembri, kas saskaņā ar Kopienas nodokļu tiesībām nav saistošs ierobežojums, jo uz atbrīvojumiem neattiecas Direktīvas 2003/96/EK darbības joma. Tāpat arī neviena no dalībvalstīm nav paziņojusi par attiecīgā pasākuma termiņa pagarināšanu saskaņā ar Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm. Nešķiet arī, ka minētie ierobežojumi būtu ietverti attiecīgo dalībvalstu nodokļu likumdošanas noteikumos. Komisija uzskata, ka šajā gadījumā joprojām pastāv apstākļi, uz kuriem dota atsauce pamatnostādņu 23. punktā. Tāpēc saskaņā ar pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunktu Komisija varētu atļaut turpmāku atbalstu, bet vienīgi ar nosacījumu, ka tam nosaka laika ierobežojumu līdz 10 gadiem.

(49) Kā paskaidrots Lēmuma 2006/323/EK 75. apsvērumā, nav izpildīti nosacījumi, kas ļauj piemērot 2001. gada vides aizsardzības atbalsta pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta a) daļu, un šajā gadījumā var piemērot tikai 51. punkta 1. apakšpunkta b) daļas noteikumus.

(50) Kopš 2004. gada 1. janvāra minerāleļļas, ko izmanto divējādi un izmanto citiem nolūkiem, nevis kā degvielu, kā arī mineraloģiskie procesi paliek ārpus saskaņotiem Kopienas pasākumiem, un tāpēc kopš minētā datuma atbrīvojumi attiecas uz valsts nodokļiem, ko uzliek, nepastāvot Kopienas nodokļiem, Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta b) daļas otrā ievilkuma nozīmē. Minētais noteikums paredz, ka uzņēmumiem, kas gūst labumu no atbrīvojumiem, ir jāmaksā "ievērojama daļa" no valsts nodokļa. Tas jādara, lai mudinātu uzņēmumus uzlabot vides aizsardzību. Tas izriet no pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta b) daļas pirmā ievilkuma formulējuma, kas ļauj samazināt saskaņotos nodokļus, ja summa, ko maksā saņēmēji, ir lielāka par Kopienas minimumu, *"lai mudinātu uzņēmumus uzlabot vides aizsardzību"*. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad valsts nodokļi – kā Itālijas gadījumā – ir ievērojami augstāki par

salīdzināmiem (atsevišķu) citu dalībvalstu nodokļiem. Komisijas praksē ([21]) ir noskaidrojies, ka kopumā ņemot, par ievērojamu daļu var uzskatīt 20 % no valsts nodokļiem vai Kopienas zemāko likmi, kas attiecas uz enerģijas izmantošanu, kas ietilpst Direktīvas 2003/96/EK darbības jomā (EUR 15 par tonnu), pat ja Kopienas zemākā likme neattiecas uz enerģijas izmantošanas konkrēto gadījumu. Tādēļ pašlaik Komisija uzskata, ka tikai to atbrīvojumu, kas pārsniedz 20 % no valsts nodokļa vai EUR 15 par tonnu – atkarībā no tā, kura no šīm summām ir mazāka – var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu; atbrīvojums līdz 20 % līmenim vai līdz EUR 15 par tonnu tādā gadījumā uzskatāms par nesaderīgu atbalstu.

5.4.2. *Atbalsta saderība saskaņā ar Līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktu un citiem noteikumiem*

(51) Lēmuma 2006/323//EK 78. līdz 81. un 82. līdz 86. apsvērumā paskaidroto iemeslu dēļ atbalstu nevar uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu atbilstoši Līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktam, un uz to neattiecas atbrīvojumi, kas izklāstīti Līguma 87. panta 2. un 3 apakšpunktā.

(52) Ir lietderīgi balstīt vērtējumu uz Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādņu E.3.2. iedaļu, jo minētās iedaļas noteikumos ir ņemti vērā ekonomiskie faktori, īpaši starptautiskas konkurētspējas zaudēšanas risks nodokļu nesaskaņotības dēļ, un tajos ir pat atļauti pilnīgi atbrīvojumi atsevišķiem uzņēmumiem ar nosacījumu, ka tie noslēdz nolīgumu ar attiecīgo dalībvalsti, lai uzlabotu savu veikumu vides jomā. Tomēr konkrētajā gadījumā šādi nolīgumi netika noslēgti, tāpēc pilnīgs nodokļu atbrīvojums saskaņā ar Vides aizsardzības pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta a) daļu nav attaisnojams. Tomēr informācija par alumīnija oksīda tirgiem, ko iesniedza Komisijai, apstiprina, ka ir lietderīgi atļaut lielu daļu atbalsta un, kā secināts iepriekš, to var attaisnot saskaņā ar Vides aizsardzības pamatnostādņu 51. punkta 1. apakšpunkta b) daļu, ņemot vērā vides aizsardzībā gūtos pozitīvos rezultātus, ieviešot nodokļus. Tomēr šī atļauja ir atkarīga no tā, vai saņēmēji maksā summu, kas ir lielāka par Kopienas zemākajām likmēm, vai ievērojamu daļu valsts nodokļu, ko uzskata par vajadzīgu, lai mudinātu uzņēmumus uzlabot vides aizsardzību. Nav iemesla balstīties uz citiem noteikumiem, kas ietverti citos Komisijas paziņojumos saistībā ar to atbalsta daļu, ko nevar uzskatīt par saderīgu, pamatojoties uz Vides aizsardzības pamatnostādnēm.

(53) Tā kā nav citu iemeslu, lai atzītu atbalstu saderīgu ar kopējo tirgu, vienīgā atbalsta daļa, ko var uzskatīt par saderīgu, ir 50. apsvērumā minētā atbalsta daļa, kas atbilst Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm.

6. NESADERĪGA ATBALSTA PIEDZIŅA

(54) Saskaņā ar 14. panta 1. punktu Regulā (EK) Nr. 659/1999, nelikumīga atbalsta gadījumos pieņemot negatīvus lēmumus, Komisija lemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja.

(55) Lēmuma 2006/323/EK 95. līdz 100. apsvērumā paskaidrots, kāpēc tiesiskās paļāvības un juridiskās noteiktības principi vai jebkuri citi Kopienas tiesību vispārējie principi izslēdz tāda nelikumīga un nesaderīga atbalsta piedziņu no saņēmējiem, kas piešķirts līdz 2002. gada 2. februārim. Tomēr lēmuma 1001. un 1002. apsvērumā ir paskaidrots, kāpēc šie principi neizslēdz tāda nelikumīga un nesaderīga atbalsta piedziņu, kas piešķirts no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim. Šajos apsvērumos minētos argumentus var līdzvērtīgi piemērot arī saistībā ar atbalstu, kas piešķirts no 2004. gada 1. janvāra.

(56) Turklāt Direktīvas 2003/96/EK sagatavošana un pieņemšana nevar radīt tiesisku paļāvību saņēmējiem, tāpat arī piedziņu neizslēdz juridiskās noteiktības princips. Direktīvas preambulas 32. apsvērumā ir atsauce uz dalībvalstu pienākumu paziņot par valsts atbalstu, kas izklāstīts Līguma 88. panta 3. punktā, un tajā skaidri noteikts, ka "direktīva neskar jebkādu tādu turpmāku valsts atbalsta procedūru rezultātus, ko var veikt atbilstīgi Līguma 87. un 88. panta noteikumiem". Minētajā apsvērumā minēto atsauci uz jebkādām *turpmākām* valsts atbalsta procedūrām nevar uzskatīt par atbalsta piešķiršanu saskaņā ar procedūru, kas jau bija uzsākta, kad pieņēma direktīvu. Patiesībā tāds pats formulējums jau bija Lēmuma 2001/224/EK, ar kuru pagarināja izņēmumu termiņu līdz 2006. gada beigām, preambulas 6. apsvērumā. Paskaidrojuma rakstā, kas pievienots Komisijas priekšlikumam minētajam lēmumam ([22]), ir teikts, ka: *"Komisija ierosina (…) par diviem gadiem pagarināt termiņu izņēmumiem, īpaši ņemot vērā valsts atbalsta noteikumus (…). Tomēr nekas no šajā lēmumā minēta nav svarīgāks par prasību dalībvalstīm paziņot Komisijai par iespējamā valsts atbalsta gadījumiem saskaņā ar Līguma 88. pantu. Minētos paziņojumus izskatīs saskaņā ar Līguma 87. pantu"*. Turklāt 2000. gada vasarā Komisija jau bija lūgusi dalībvalstis paziņot par attiecīgajiem pasākumiem.

([21]) Skatīt, piemēram, Komisijas 2004. gada 30. jūnija lēmumu lietā C 42/2003 (OV L 165, 25.6.2005., 21. lpp.), 2002. gada 13. februāra lēmumu lietā N449/01 (OV C 137, 8.6.2002., 24. lpp.), 2002. gada 11. decembra lēmumu lietā N74/A/2002 (OV C 104, 30.4.2003.,9. lpp.) un 2001. gada 11. decembra lēmumu lietā NN3A/2001 un NN4A/2001 (OV C 104, 30.4.2003, 10. lpp.). Šīs lietas ir īpaši svarīgas, jo arī skar atbrīvojumus no enerģijas nodokļiem. Savukārt, priekšstatu par summu, ko Komisija varētu uzskatīt par pārāk zemu, var gūt, iepazīstoties ar Komisijas 2002. gada 3. aprīļa lēmumu lietā NN30/A-C/2001 par daļēju notekūdeņu nodokļu kompensāciju Dānijā (OV C 292, 27.11.2002., 6. lpp.).

([22]) COM (2000) 678.

(57) Direktīvas 2003/96/EK preambulas 22. apsvērumā ir teikts, ka: *"Kopienas noteikumiem noteikti būtu jāattiecas uz energoproduktiem, ja tos izmanto par kurināmo vai motordegvielu. Tādēļ nodokļu sistēmas būtībai un loģikai jābūt tādai, lai noteikumu jomā neiekļautu energoproduktu divējādu izmantošanu un izmantošanu citiem nolūkiem, nevis kā degvielu, kā arī mineraloģiskos procesus. […]"*. Lai gan minētais apsvērums neattiecas uz Līguma 87. un 88. pantu, to nevar uzskatīt par valsts atbalsta jēdziena ierobežojumu, kā izklāstīts Līguma 87. panta 1. punktā. Komisija paskaidroja vispārēju pasākumu jēdzienu dienesta darba dokumentā: *"Šajā sakarā ir jāanalizē situācija katrā atsevišķa dalībvalstī, lai noteiktu vispārējo akcīzes nodokļu sistēmu, kas piemērojama valsts līmenī."* ([23]) Minēto dokumentu apsprieda Padomes darba grupas sanāksmē 2002. gada 14. novembrī. Dokumentā ir skaidrots arī, kādos apstākļos atbalstu nodokļu pasākumu formā var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu. Tieša atsauce uz Padomes darba grupas 2002. gada 14. novembra sanāksmē sniegtajiem skaidrojumiem ir atrodama Padomes 2003. gada 27. oktobra sanāksmes protokolā; šajā sanāksmē ir pieņemta Direktīva 2003/96/EK.

(58) Lai gan "enerģijas divējāda izmantošana" neietilpst Direktīvas 2003/96/EK darbības jomā, ar direktīvas 18. pantu dalībvalstis tiek pilnvarotas turpināt tās II pielikumā noteiktos atbrīvojumus. Minētajā pielikumā ir ietverti tie trīs atbrīvojumi, uz kuriem attiecas šī direktīva, laikposmā, kas paredzēts termiņa pēdējā pagarinājumā 2001. gadā, tas ir, līdz 2006. gada 31. decembrim. Tomēr pilnvarojums nav pilnvarojums saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, kuru īstenošana ir Komisijas kompetencē. Gluži pretēji, tas precīzi parāda 32. apsvēruma iespējamo nozīmīgumu. Arguments, ko izvirzīja dalībvalstis un saņēmēji, ka Padomes pilnvarojums ir augstāks svarīgāks par valsts atbalsta procedūrām, ir nepareizs.

(59) Pieņemot Direktīvu 2003/96/EK, Komisija un Padome kopīgi paziņoja, ka: *"Komisijai ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka pasākumi, ko veic dalībvalstis saskaņā ar atbrīvojumiem un nodokļu samazinājumiem, kas izklāstīti direktīvā, ir uzskatāmi par saderīgiem ar valsts atbalsta noteikumiem"*. Komisijai, protams, ir jārīkojas saskaņā ar piemērojamiem valsts atbalsta noteikumiem, šajā gadījumā īpaši saskaņā ar Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm. Jebkurā gadījumā šis apgalvojums neattiecas uz atbrīvojumiem, ar kuriem ir saistīts šis lēmums, jo uz tiem neattiecas direktīvas darbības joma.

(60) Direktīvā 2003/96/EK, dienesta darba dokumentā un Komisijas un Padomes kopīgajā paziņojumā, kas minēts iepriekš, nekad netika apstiprināta nelikumīga valsts atbalsta neesamība. Jāatgādina, ka Komisija uzsāka 88. panta 2. punktā izklāstīto procedūru, un jebkura ieinteresēta puse varēja lūgt Komisiju pieņemt galīgo lēmumu. Procedūras uzsākšana saskaņā ar 88. panta 2. punktu anulēja turpmāku tiesisko paļāvību (ja tāda būtu) attiecībā uz nelikumīga atbalsta neesamību.

(61) Lēmums 2001/224/EK un Padomes iepriekšējie lēmumi par atbrīvojumiem nebija lēmumi par valsts atbalstu. Patiesībā Komisija jau sen izteica šaubas par atbrīvojumu saderību ar valsts atbalsta noteikumiem.

(62) Saistībā ar izmeklēšanas ilgumu šajā lietā Komisija uzskatīja, ka ir jāgaida, līdz tiks pieņemta Direktīva 2003/96/EK, un ka ar Lēmumu 2006/323/EK ir jāpagarina procedūras termiņš, lai saņemtu dalībvalstu viedokļus par situāciju katrā dalībvalstī, ko radīja Direktīvas 2003/96/EK transponēšana, kas pieļāva vairākus iespējamos iznākumus. Jebkurā gadījumā "piesardzīgam uzņēmējam" ir jāapzinās, ka tad, ja ir uzsākta izmeklēšana par nelikumīgu atbalstu un ja izmeklēšanā konstatē, ka atbalsts nav saderīgs ar Līgumu, gandrīz nenovēršamas sekas ir Komisijas rīkojums par atbalsta piedziņu. Ja dalībvalstis un saņēmēji būtu gribējuši apsvērt alternatīvus ieguldījumu veidus vai pasākumus, lai nodrošinātu saderību ar Vides aizsardzības atbalsta pamatnostādnēm, tie varēja mudināt Komisiju ātrāk pabeigt procedūru.

(63) Minēto iemeslu dēļ atbalsta saņēmējiem nevar būt tiesiskas paļāvības, kas izslēgtu nelikumīgā valsts atbalsta piedziņu pēc 2003. gada 31. decembra, tāpat arī piedziņu neizslēdz juridiskās noteiktības princips.

7. SADERĪGA ATBALSTA MAKSĀJUMA ATLIKŠANA

(64) Tiesa spriedumā lietā C-355/95P, *Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) pret Komisiju* ir noteikusi ka: *"Komisijai, pārbaudot valsts atbalsta saderību ar kopējo tirgu, jāņem vērā visi attiecīgie apstākļi, vajadzības gadījumā ietverot iepriekšējā lēmuma apstākļus un saistības, ko šis lēmums varētu būt uzlicis dalībvalstij"*. Pēc Tiesas uzskatiem jauna atbalsta saderība ar kopējo tirgu var būt atkarīga no iepriekšēja nelikumīga atbalsta, kas nav atmaksāts, esamības, jo atbalstu kumulācijas rezultātā kopējā tirgū var rasties ievērojami konkurences traucējumi. Tāpēc Komisijai, pārbaudot valsts atbalsta saderību ar kopējo tirgu, ir tiesības ņemt vērā gan šā un iepriekšējā atbalsta kumulatīvo ietekmi, gan to, ka minētais iepriekšējais atbalsts nav atmaksāts ([24]).

(65) Tāpēc saskaņā ar šo tiesu praksi Komisija, vērtējot jaunu atbalsta pasākumu, ņem vērā apstākli, ka saņēmēji varētu nebūt ievērojuši agrākus Komisijas lēmumus, ar kuriem pieprasa atmaksāt iepriekšēju nelikumīgu un nesaderīgu

([23]) Skatīt iepriekš 17. zemsvītras piezīmi.

([24]) [1997] ECR I-2549, 25. līdz 27. punkts.

atbalstu. Šādos gadījumos Komisija pēta, kā jaunā atbalsta un iepriekšējā nesaderīgā atbalsta, kas vēl nav atmaksāts, apvienošana ietekmē saņēmējus.

(66) Francija, Īrija un Itālija faktiski vēl nav atguvusi atbalstu, kuru Komisija atzina par nesaderīgu ar Lēmumu 2006/323/EK ([25]). Saskaņā ar dalībvalstu aprēķiniem piedzenamās summas bez procentu maksājumiem ir attiecīgi EUR 786 668, EUR 8 095 881,43 un EUR 6 612 489,02. Turklāt lēmumā ir konstatēts arī nesaderīgs atbalsts, ko piešķīra uz papildu termiņu un kas arī ir jāpiedzen. Šo atbalsta summu apvienošana ar atbalstu, kas citādi būtu saderīgs, joprojām rada konkurences traucējumus tādā apjomā, kas ir pretrunā kopējām interesēm, un netika rasti nekādi argumenti, kas attaisnotu šādus traucējumus. Tāpēc ir jāpārtrauc jebkādi saderīga atbalsta maksājumi, kā minēts iepriekš 50. punktā, līdz no saņēmējiem tiks piedzīts viss nesaderīgais atbalsts.

8. SECINĀJUMS

(67) Komisija ir secinājusi, ka Francijas, Īrijas un Itālijas no 2004. gada 1. janvāra piešķirtie atbrīvojumi no akcīzes nodokļa mazutam, ko izmanto alumīnija oksīda ražošanā, ir par valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē. Atbalsts ir daļēji nesaderīgs ar kopējo tirgu, jo saņēmēji nesamaksāja nodokļu ievērojamu daļu. To atbrīvojuma daļu, kas pārsniedz 20 % no valsts nodokļa, kas citādi būtu jāmaksā, vai EUR 15,00 par 1 000 kg – atkarībā no tā, kura no šīm summām ir mazāka – var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu ar nosacījumu, ka to piešķir ne vairāk kā uz 10 gadiem un ka pēc tam atbalsta saderība ir jāpārskata. Atbalsta atlikušo daļu uzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

(68) Francijai, Īrijai un Itālijai ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai piedzītu nesaderīgo atbalstu, kas saņēmējiem ir piešķirts no 2004. gada 1. janvāra.

(69) Francijai, Īrijai un Itālijai jāpieprasa apturēt atbrīvojumu piemērošanu, līdz no attiecīgajiem saņēmējiem nebūs piedzīts atbalsts, ko Lēmumā 2006/323/EK un šajā lēmumā uzskata par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

(70) Francijas, Īrijas un Itālijas iestādēm nekavējoties jānosūta pasākumu saņēmējiem šā lēmuma kopija,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

No 2004. gada 1. janvāra piešķirtie Francijas, Īrijas un Itālijas atbrīvojumi no akcīzes nodokļa mazutam, ko izmanto alumīnija oksīda ražošanā, ir valsts atbalsts Līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Atbalsts, kas minēts 1. pantā, ir saderīgs ar kopējo tirgu, ja saņēmēji maksā vismaz 20 % no akcīzes nodokļa, kas tiem citādi būtu jāmaksā, vai nodokļu zemāko likmi, kā noteikts Direktīvā 2003/96/EK (EUR 15,00 par 1 000 kg) – atkarībā no tā, kura no šīm summām ir mazāka – ar nosacījumu, ka atbalsta maksimālais ilgums ir 10 gadi.

3. pants

Atbalsts, kas minēts 1. pantā, nav saderīgs ar kopējo tirgu, ja saņēmēji nemaksā vismaz 20 % no akcīzes nodokļa, kas tiem citādi būtu jāmaksā, vai Kopienas nodokļu zemāko likmi (EUR 15,00 par 1 000 kg) – atkarībā no tā, kura no šīm summām ir mazāka.

4. pants

1. Francija, Īrija un Itālija veic visus vajadzīgos pasākumus, lai no saņēmējiem piedzītu 3. pantā minēto atbalstu, kas tiem piešķirts nelikumīgi.

2. Atbalsta piedziņa notiek nekavējoties un atbilstīgi valsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām, ja tās pieļauj nekavējošu un efektīvu šā lēmuma izpildi.

3. Piedzenamajā atbalsta summā ietilpst procenti par laika posmu no atbalsta saņemšanas dienas līdz tā atmaksāšanas dienai. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ([26]) V nodaļā minētajiem noteikumiem.

4. Francija, Īrija un Itālija no šā lēmuma izziņošanas dienas atceļ visu neizmaksāto atbalsta summu maksājumus, kas minēti 3. pantā.

5. Francija, Īrija un Itālija nodrošina šā lēmuma īstenošanu četru mēnešu laikā pēc tā izziņošanas.

5. pants

Francija, Īrija un Itālija pārtrauc 2. pantā minētā atbalsta maksājumus saņēmējiem, kuri nav atmaksājuši atbalstu, kas uzskatāms par nesaderīgu ar kopējo tirgu saskaņā ar Lēmumu 2006/323/EK, un atbalstu, kas minēts šā lēmuma 3. pantā, ciktāl tas bija nelikumīgi piešķirts saņēmējiem, un procentus.

([25]) Šo lēmumu pārsūdzēja Tiesā, bet saskaņā ar EK Līguma 242. pantu pārsūdzībai nav atliekošas ietekmes.

([26]) OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp.

6. pants

1. Francija, Īrija un Itālija informē Komisiju par valsts procedūru norisi šā lēmuma īstenošanai, līdz šīs procedūras ir pabeigtas.

2. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma izziņošanas Francija, Īrija un Itālija, izmantojot pielikumā doto tabulu, paziņo Komisijai kopējo summu, kas jāpiedzen no saņēmējiem, norādot gan pamatsummu, gan procentus, un iesniedz jau veikto un plānoto pasākumu sīku aprakstu, lai nodrošinātu šā lēmuma izpildi. Tajā pašā termiņā tās nosūta Komisijai visus dokumentus, kas apliecina, ka saņēmējiem ir pieprasīts atmaksāt atbalsta summu.

3. Divu mēnešu laikā pēc šā lēmuma izziņošanas Francija, Īrija un Itālija iesniedz Komisijai pierādījumus par 6. pantā minēto noteikumu izpildi.

4. Pēc 2. un 3. pantā minēto termiņu beigām Francija, Īrija un Itālija pēc Komisijas vienkārša pieprasījuma sniedz ziņojumu par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, lai nodrošinātu šā lēmuma izpildi. Ziņojumā jāietver arī sīka informācija par atbalsta summām un procentiem, kas jau ir piedzīti no saņēmējiem.

7. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai, Īrijai un Itālijas Republikai.

Briselē, 2007. gada 7. februārī

Komisijas vārdā –

Komisijas locekle

Neelie KROES

PIELIKUMS

Informācija par saņemtajām, piedzenamajām un jau piedzītajām atbalsta summām (*)

Saņēmējs	Saskaņā ar shēmu saņemtā atbalsta kopējā summa	Atmaksājamā atbalsta kopējā summa (Pamatsumma)	Kopējā atmaksātā atbalsta summa	
			Pamatsumma	Atmaksājamie procenti

(*) Miljonos valsts valūtā.